

Datum
2022-02-04

Adress
August Palms Plats 1

Diarienummer
STK-2021-1488

Yttrande

Till
Socialdepartementet

Remiss från Socialdepartementet - Riksintressen i hälso- och sjukvården – stärkt statlig styrning för hållbar vårdinfrastruktur (SOU 2021:71) S2021/06163

Yttrande

Malmö stad har valt att avgränsa kommentarerna till de förslag som direkt eller indirekt påverkar det kommunala ansvaret.

I betänkandet nämns att kommunernas särskilda boenden ingår i hälso- och sjukvården, och att det där och i ordinärt boende används digitala lösningar. Malmö stad förutsätter dock att kommunala lokaler inte ska omfattas av förslagen.

Under rubriken 11.2 redovisas förslaget att den föreslagna tillsynsmyndigheten ska kunna upphäva kommunens eller regionens beslut eller förelägga en kommun eller region att vidta de åtgärder som behövs, med möjlighet till vitesföreläggande. Denna skrivning är svår att inte uppfatta som ett mycket stort ingrepp i den kommunala självstyrelsen.

Att en myndighet kan upphäva beslut fattade av en kommun eller en region, kan innebära att en lång planeringsprocess måste göras om. Ett beslut om investeringar i lokaler är en lång process, och att ett beslut kan upphävas kan få stora konsekvenser för kommunens eller regionens möjlighet att fullgöra sitt vård- och omsorgsuppdrag.

Under 11.2 står även *Ett antal statliga myndigheter utses med uppdrag att precisera riksintressena på hälso- och sjukvårdsområdet. Representanter för patienter och professioner ska involveras.* Samtidigt preciseras områden som pekas ut som riksintressen: Beredskap, kompetensförsörjning, nationella reformer (i första hand nära vård och högspecialiserad vård), forskning och utbildning samt digital infrastruktur. Även kommuner och regioner berörs, och därför förutsätter Malmö stad att representanter för dessa också ges möjlighet att vara delaktiga i arbetet.

Utredningen skriver i 11.3 att regioner ska samverka med andra regioner i frågor om planering och utveckling av vårdens lokaler. I avsnitt 11.4 beskrivs att ägandet av befintliga lokaler för hälso- och sjukvården helt eller delvis ska överföras från regionerna till ett statligt ägt bo-

lag som uppdras att ansvara för att hälso- och sjukvårdsverksamheten bedrivs i ändamålsenliga lokaler. En fråga blir då vad det är som kommuner och regioner ska planera för då ett statligt bolag ska äga lokalerna.

Enligt 14 kap. 3 § regeringsformen ska inskränkningar i den kommunala självstyrelsen inte gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till de ändamål som föranlett inskränkningen. Bestämmelsen innebär att en proportionalitetsbedömning ska göras. Förslaget att skapa ett nytt statligt fastighetsbolag som ska ta över ägandet av vårdlokaler är mycket stort ingripande för kommuner och regioner, och frågan är hur utredningen gjort proportionalitetsbedömningen.

I betänkandet hänvisas till att genomförandekommittén ska beräkna konsekvenserna för kommuner och regioner. Att genomförandekommittén ska samverka med berörda myndigheter, regioner och kommuner samt företrädare för patienter och professioner är inte tillräckligt. Frågorna som föreslås hanteras av en genomförandekommitté borde beredas ytterligare och remitteras på nytt. Malmö stad ifrågasätter tidpunkten för ikraftträdande och menar att tidplanen är orealistisk.

Ekonomiska perspektiv

I utredningen förs inte någon djupare diskussion om vilka konsekvenser riksintressena kommer att få på kommunens arbete och ekonomi. Om kommunens uppdrag utökas till att ta nationella intressen i beaktande i högre utsträckning än tidigare, ska finansieringsprincipen som gällt sedan 1993 beaktas, i enlighet med Regeringskansliets cirkulär.

En genomförandekommitté ska göra en beräkning av konsekvenserna och finansieringen av de förslag som finns i betänkandet ska ske genom en omfördelning av resurserna. Att inte tillföra mer resurser kan komma att innebära att mindre ekonomiska resurser fördelas till vårdverksamheten.

Digitaliseringsperspektiv

Det finns ett samarbete inom ramen för Ineras verksamhet, där kommuner och regioner samverkar. Att fortsätta och utveckla den samverkan som redan finns kan vara en bra lösning för att få gemensamma digitala system, i stället för att besluta om en ny lagreglering.

Ordförande

Karin Stjernfeldt Jammeh

Sekreterare

Belma Rosarv
